

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลังจากที่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 คณะราษฎรได้ตราพระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดินขึ้นใน พ.ศ. 2476 เป็นฉบับแรก โดยยกเลิกการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาลที่มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่เคยเป็นมาก่อนโดยสิ้นเชิง คณะราษฎรได้มอบหมายให้นายปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้ร่างขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนท้องถิ่นนั้นได้มีการกำหนดไว้ว่า ในจังหวัดหนึ่งถ้าท้องถิ่นใดมีความเจริญมากก็ให้จัดตั้งเป็นเทศบาลซึ่งมีเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล (ณรงค์ พ่วงพิศ. 2527 : 335)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ การปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ การปกครองที่ส่วนกลางได้โอนอำนาจการปกครองบางอย่างไปให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ดำเนินการเองโดยอิสระทั้งนี้ ภายใต้วิธีการปฏิบัติที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล ปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาโดยสองรูปแบบหลังนี้ถือว่าเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ในบรรดารูปแบบการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว เทศบาลถือเป็นต้นแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารงานมากที่สุด ซึ่งถือเป็นหลักปฏิบัติที่สอดคล้องหลักการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย (ชวงค์ ฉายะบุตร. 2539 : 25-26) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจาย

อำนาจไว้ในหมวด 9 โดยมีเจตนารมณ์ให้เกิดองค์กรส่วนท้องถิ่น มีความเป็นอิสระในด้านการบริหารและอำนาจหน้าที่ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้

สถานการณ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของภาครัฐอันได้แก่ กระแสการเปลี่ยนแปลงในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีความเข้มข้นและซับซ้อนมากขึ้น องค์กรของภาครัฐถูกท้าทายและตั้งคำถามเกี่ยวกับความชอบธรรมของสถานภาพเดิมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้กระแสอุดมการณ์ประชาธิปไตยตามแนวความคิดการจัดระเบียบโลกใหม่ได้เป็นที่แพร่หลายในนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทย ซึ่งกระแสดังกล่าวก่อให้เกิดการตื่นตัวและมีการเคลื่อนไหวทางประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบมาอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศที่มีการปกครองแบบอุดมการณ์ประชาธิปไตยทั้งหลายได้ให้ความสำคัญกับการปกครองตนเองหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นสัญลักษณ์อีกประการหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตย รูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวเกิดจากการนำเอาหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) มาใช้ โดยรัฐบาลกลางจะมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการปกครองและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ท้องถิ่นสามารถกำหนดวิถีของท้องถิ่นโดยคนของท้องถิ่นและตามความประสงค์ของท้องถิ่นเอง สำหรับในประเทศที่มีการพัฒนาแล้วรัฐบาลกลางถือว่าการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการสร้างความเข้มแข็งแก่ประเทศ เพราะทำให้มีนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ช่วยลดการติดขัดของการดำเนินการแบบเดิม ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่ส่วนกลาง ช่วยปรับปรุงและเร่งการดำเนินการของรัฐ รวมทั้งกระตุ้นให้ท้องถิ่นมีการริเริ่มดำเนินการใหม่ ๆ ด้วย (สัมฤทธิ์ สุขสงค์. 2545 : 1)

เทศบาลถือเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญและใช้ในการบริหารเมืองเป็นหลัก ซึ่งหลายประเทศประสบความสำเร็จในการใช้เทศบาลเป็นเครื่องมือสำคัญในการปกครองประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว สำหรับประเทศไทยเทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในเขตชุมชนเมืองที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 ที่ผ่านมามเทศบาลมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบองค์กร ปัจจุบันรูปแบบองค์กรของเทศบาล แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร โดยมีเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนเป็นเทศบาล คือ จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่น ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ ตามที่กฎหมายกำหนด และ

งบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่า สามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด (กุลชน ธนาพงศ์ธร. 2531 : 329-330)

การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ในการบริหาร กิจการเทศบาลเพื่อพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ได้กำหนดการ บริหารกิจการเทศบาลในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านการพัฒนาทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่เป็น สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อด้าน เครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง ด้านการศึกษา ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และด้านการบำรุงศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และจากการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จึงเห็นความสำคัญและมีความสนใจ ที่จะศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมใน การพัฒนาเทศบาล และคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ให้มีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล บ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล บ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ และระดับ การศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล บ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ แบ่งเป็น 10 ชุมชน จำนวน 4,088 คน (ที่ทำการปกครองอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ.

2549 : 12)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 365 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ Taro Yamane. 1973 : 727)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเวลาในการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 รวมระยะเวลา 3 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกและแนวคิดต่าง ๆ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

2. เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

3. การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่ตามภารกิจของเทศบาลตามการบริหารกิจการเทศบาลเพื่อพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่ต้องทำตามอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ดังนี้

3.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

3.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

3.3 รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่เป็นสาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล

3.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

3.5 ให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง

3.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

3.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

3.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

4. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามสำเนาทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ทำให้ทราบถึงระดับการดำเนินงาน ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามสำเนาทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบล และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลให้มีประสิทธิภาพต่อไป